

medlemsblad for Sørkedalen Historielag

6
NUMMER 6 SIDEN STARTEN

på stubben

nr 2 • 1998 • 3 årgang

På fløtemuseet

ISSN 0808-6400

«På Stubben» er medlemsblad for Sørkedalen historielag.
*Fra § 1 «Historielagets formål er å skape forståelse og fremme
interessen for Sørkedalens historie - samt å arbeide for å
bevare dalens kulturminner og kulturlandskap.».*

«På Stubben» trykkes av Grenland Reklame A/S, 3701 Skien

Redaktør: Rolf Mellem, Sakariasvn. 11, 0758 Oslo
tlf. 22 49 92 04 (P) - 23 09 37 83 (J)

Styret:

Leder:	Trygve Christensen	22 14 71 38
Nestleder:	Astrid L Dalin	22 14 29 06
Kasserer:	Steinar Hoffart	22 49 46 58
Sekretær:	Petter R Koren	22 14 42 33
Styremedlem:	Rolf Mellem	22 49 92 04
Vararepresentant:	Jørn Inge Grøttum	22 49 91 71
Vararepresentant:	Thorleif Bakk	22 49 91 60

Revisorer:

Revisor:	Anne-Grethe Hansen	22 49 90 31
Revisor:	Solveig Rogstad	22 49 91 65
Vararevisor:	Björg Olsen	22 49 91 84

Valgkomiteen:

Ann Mari D Gulbrandsen	22 49 90 12
Anne-Grethe Hansen	22 49 90 31
Berit Grøttum	22 49 92 37

Historielagets adresse: Trygve Christensen, Sakariasvn. 13, 0758 Oslo

Husk Nordmarkstur - med buss Onsdag 10. juni

Avreise fra parkeringsplassen ved Åmotsbrua kl. 1800 (presis).

Til **Hakkloa** for å se på Fløtermuseet, vertskap er Erling Olaf Holø og Rune Larsbråten i Nordmarkens Vel. Vi håper, om været tillater, å kunne ta kveldskaffen ved Sandungsdammen. Hjemturen går trolig rundt Sandungen og Langlia. Hver enkelt tar med drikke og mat etter behov.

Påmelding innen 3. juni 1998 til Trygve Christensen 22 14 71 38
eller Steinar Hoffart 22 49 46 58

Pris 100 kr pr. hode, barn under 12 år halv pris.

Siden sist og litt framover

Årsmøtet er brakt vel i havn, og styret har konstituert seg, alle har samme jobb som før, se side 2.

Vi har allerede gjennomført vårens første arrangement, 31. mars da Jan Martin Larsen fra Asker hadde sitt lysbildekåseri om kølabrenning, både hvordan, hvor og når. Det var ikke bare - bare, først og fremst slit og hardt arbeid, men heller ikke ufarlig. Han har sammenfattet sin viten i heftet «Det var kølatrafikken som heldt liv ti dom».

Medlemskontingenten har gått bra inn, men noen får en purring med dette nummer, håper de det gjelder er raske med innbetalingen. Vi trenger medlemmer.

Vårprogrammet står mer detaljert beskrevet på baksiden, allerede onsdag 13. mai møtes vi på Bogstad, søndag 7. juni i kirken, og onsdag 10. juni tar vi turen til fløtermuseet på Hakkloa (her er det forhåndspåmelding).

Høstsesongen starter vi søndag 13. september kl. 11.00 fra Åmot parkeringsplass med en fottur til den gamle Langlidammen (der den lå), etter den gamle Langliveien fra før 1900.

Hver enkelt tar med drikke og mat etter behov. Distansen tur/retur ca. 15 km.

Kom med innlegg - gjerne småstubber - så vi kan møtes «På Stubben». Ting til neste nummer innen 15. september

Vel møtt til arrangementene

rom

SØRKEDALEN VEL 100 ÅR

Søndag 23. januar 1898 ble Foreningen til Sørkedalens Vel stiftet på Sørkedalen skole, som den gang hadde tilhold i bygningen ved siden av Lokalet. Jubileet ble markert med en mottakelse i Kirkestuen på jubileumsdagen. Jubileet vil også bli markert i forbindelse med sankthansfeiringen på Brennåtåjet.

Styremedlem i vellet, Trygve Christensen, har ut fra styreprotokollene skrevet velforeningens historie. Boka er på 80 sider og er å få kjøpt for 100 kroner på samvirkelaget.

Utenbygdsboende kan bestille boka fra vellets kasserer Anne-Grethe Hansen, Berger, Sørkedalen, 0759 Oslo, tlf. 22499031, konto 08192020191. Ved postsending kommer i tillegg 22 kroner i porto.

SLORADAMMEN

Eldre sørkedøler husker byggingen av Sloradammen først på 1920-tallet. Utrasing i Heggelielva ovenfor Nedre Fjølhytta hadde gjort Heggelielva umulig å fløte, og i Søndre Heggelivann lå det inne store mengder tømmer. Tømmeret skulle rennefløtes fra Søndre Heggelivann fram til Vestre Oterjern, som blei demt opp i nord- og sørenden. Materialene til renna blei skåret på ei lokomobilsag som var frakta fram til Søndre Heggelivann på den nybygde veien opp Gopletjernsbakkene. Bord og plank ble fløtet fram til byggestedet ettersom renna sto ferdig. Ei ny renne førte tømmeret ned brattbakkene til Sloradammen, et fall på nærmere 250 meter.

Renna over Oterjern var i bruk en tiårs tid, men Sloradammen var oppdemt til rundt 1970 – som et lett tilgjengelig friluftsvann med gode bademuligheter og et populært fiskevann. Men de siste snart tretti år har vannet vært nedtappet, bortsett fra en liten kulp ved utløpet.

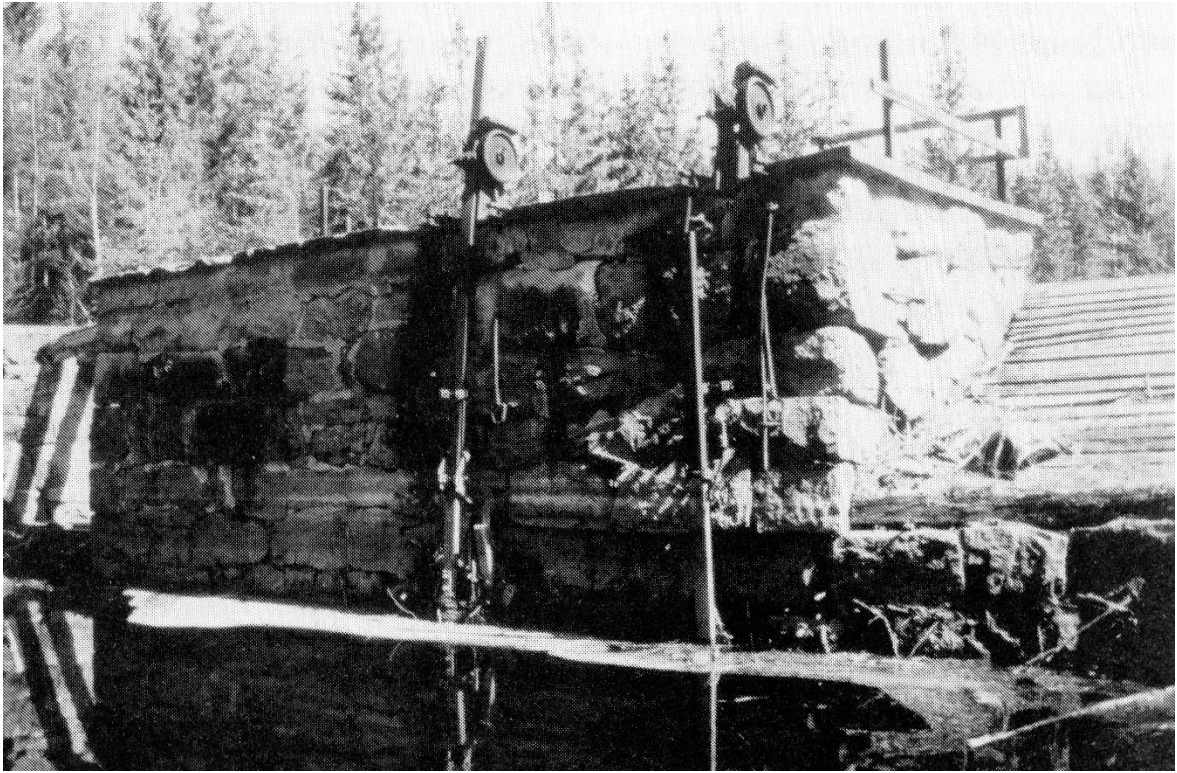
Historielaget søkte i kulturminneåret 1997 Røa bydel om midler til et forprosjekt for å kunne gjenskape Sloradammen til et friluftsvann igjen, til glede for alle sørkedøler og andre som bruker denne delen av marka. Mot alle formodninger fikk laget 30 000 - tretti tusen - kroner til forprosjektet.

Lagets styre har nedsatt ei prosjektgruppe til å arbeide videre med saken. De som har tips e.l. som gruppa kan ha nytte av, kan kontakte lagets leder, adresse og telefon, se side 2.

Fra demningen på Sloradammen idag , fra vannsiden

foto: Trygve Christensen

Fra demningen på Sloradammen, vannsiden

foto: Trygve Christensen

„Gamlestua”, Sørkedalen, Oslo

Fra Gamlestua

foto: Wenche Krosby

25 - års jubileum for Trygve Gotaas Fond

Den 16. januar 1973 mottok sognepresten i Røa og Sørkedalen, Einar Gløersen, et rekommandert brev fra The Chase Manhattan Trust Corporation Limited, Nassau på Bahamas, som inneholdt en sjekk på US \$ 137.583,00 «*in favour of Sørkedalen Kirke which represents a final distribution made in the discretion of the Trustees from the Trygve Gotaas Trust dated 25th October 1963. It was the late Mr. Trygve Gotaas' specific wish that the above amount be applied to the maintenance of the church and work in the parish. Will you please ensure that the funds are utilized in accordance with the above wishes*».

Den 18. januar ble sjekken innløst, og ga kr. 909.079,67 som ble satt inn på konto lydende: Trygve Gotaas Fond for Sørkedalen kirke og arbeidet i menigheten.

På møte i Sørkedalen menighetsråd 13. februar 1973 ble følgende fondsstyre oppnevnt:

Sognepresten i Røa og Sørkedalen:	Einar Gløersen
Formann i Sørkedalen menighetsråd:	Loyd Granlund
Kassereren i Sørkedalen menighetsråd:	Signe Angelshaug Flatin
Som juridisk konsulent:	Advokat Olaf Moriggi

Arbeidet med statuttene var noe som fondsstyret brukte mye tid på det første året. Statuttene ble vedtatt av Sørkedalen menighetsråd i møte 10. januar 1974.

Statutter for Trygve Gotaas fond:

1. *Fondet er opprettet ved en testamentarisk gave stor kr. 909.079,67 fra skipsreder Trygve Gotaas i henhold til brev fra The Chase Manhattan Trust Corporation Limited, datert 12. januar 1973.*
2. *Fondets navn er: Trygve Gotaas Fond for Sørkedalen kirke og arbeidet i menigheten.*
3. *Fondet forvaltes av et fondsstyre på fire medlemmer som skal bestå av sognepresten i menigheten, formannen og kassereren i Sørkedalen menighetsråd, samt en person med innsikt i kapitalforvaltning. Sistnevnte medlem velges av menighetsrådet for dettes funksjonstid.
Sognepresten er styrets formann.
Ved stemmelikhet gjør formannens stemme utslaget.
Fondet forpliktes av to av styremedlemmene i fellesskap.*
4. *Kapitalen skal anbringes som for umyndige midler bestemt. Styret kan dog, med samtykke av Menighetsrådet anbringe midlene på annen måte som finnes fullt betryggende.*
5. *Kapitalen skal normalt ikke kunne angripes. Dog kan dette skje til spesielle formål som må antas å være i tråd med testators ønske. I så fall må det være enstemmighet om anvendelsen i mellom fondsstyret og Sørkedalen menighetsråd.
Den årlige avkastning disponeres av Sørkedalen menighetsråd som har å påse at midlene kommer Sørkedalen kirke og menighetsarbeidet i Sørkedalen til gode i overenstemmelse med testators vilje.*
6. *Fondets regnskap revideres hvert år av en oppnevnt registrert revisor.*

Jeg regner med at brevet fra Skattefogden i november 1975 skapte en viss uro i fondsstyret, det var et krav om innbetaling av kr. 479.650,- i arveavgift. Olaf Moriggi søkte om fritak og i januar 1976 kom det befriende svar fra Skattefogden:

«Deres søknad av 20/11-1975 på vegne av Sørkedalen kirke om fritak for innbetaling av arveavgift vedrørende utdelingen fra Trygve Gotaas Trust har vært forelagt Finans-departementet som i skriv hertil av 13/1-1976 meddeler at utdelingen er fritatt for plikten til å svare arveavgift».

Som det heter i statuttene, den årlige avkastning disponeres av menighetsrådet. Rådet har i alle år nøye fulgt opp anlegget, kirken, kirkegården og kirkestuen. Det første pengene ble brukt til var anskaffelse av høreanlegg i kirken, puter til kirkebenkene og til utstyr i kirkestuen. Kirkestuen går igjen i flere år, det ble foretatt påbygging og innredet nytt bårhus, og redskapsbu. Kjøkkenet ble opprustet med utstyr, kjøleskap og oppvaskmaskin. I stikkordsform kan det tas med: Ny alterduk, reparasjon av alterring, forsangertjenesten, møter i kirkestuen, innkjøpt snøfreser og slåmaskin, nytt høyttaleranlegg, reparasjon av kirkemuren, forsikringer etc. Det er ofte vanskelig å få bevilgninger fra kirkevergen, så fondet er blitt en «sovepute» for de, for å få tingene unna så er det tatt av avkastningen.

Menighetsrådet har sett det som meget viktig å kunne bevilge noe penger til andre tiltak i bygda, fondet er for hele Sørkedalen. Etter søknad har foreninger fått bevilget penger til spesielle saker. Det brukes endel av den årlige avkastning til dette. Rentenedgangen de siste årene har gjort sitt til at den årlige avkastningen er blitt noe mindre.

Den eneste gangen det ble tatt av kapitalen var da det ble kjøpt nytt orgel i 1975. Det var en stor investering over 300.000 kr gikk med. Ved å bruke bare deler av avkastningen så har fondet kommet tilbake i opprinnelig størrelse. Kapitalen er idag på ca. 1.315.600 kroner.

Når det gjelder fondet så er det en støttespiller som må trekkes fram - Olaf Moriggi. Han ble hentet inn som juridisk konsulent helt fra første stund. Han har hele tiden vært en solid støtte i fondet. Hans sikre hånd har ført til at Fondet alltid har satset på sikre papirer og har hatt en bra avkastning.

Fra menighetsrådet har følgende vært medlem av rådet:

Loyd Granlund	1973 - 1980
Signe Angelshaug Flatin	1973 - 1981 1990 - 1993
Alf Holter	1982 - 1985
Trine Kristin Grøthe	1982 - 1985
Wenche Krosby	1986 - 1989 1994 - 1997, og valgt for 1998 - 2001
Gudrun Damengen	1986 - 1989
Björg Olsen	1990 - 1997, og valgt for 1998 - 2001
Følgende sogneprester har vært formenn:	Einar Gløersen 1973 - 1975
Ola Rypdal	1976 1982 - 1992 Hans A Grydeland 1977 - 1982
Trond Bakkevig	1992 -

Trygve Gotaas

Av Arne Gustavsen

Trygve Gotaas var født i 1891, og vokste opp i Brønnøysund. Hans foreldre drev en skipsspedisjon. Faren døde tidlig og Trygve tok hyre på en båt til Oslo. Der fikk han jobb hos Banan Mathiesen som den gang var i Rådhusgaten. Han kjørte rundt i byen med hest og vogn og delte ut smaksprøver på bananer. Folk var ikke vant med den nye smaken og det tok tid før folk ble fortrolig med bananer. Han avanserte etter noen år til direktør med arbeidsområdet innkjøp i utlandet og frakter hjem.

Trygve og hans kone Nelly (født Lodding) var tilfeldigvis i New York da krigen kom til Norge (på reise for Banan Mathiesen). De ble der og arbeidet aktivt for Norge. Nelly aktiviserte mange norske i en systue som produserte mye forskjellig som ble sendt til Norge. Trygve hadde mange jern i ilden. Han traff folk som var torpedert som fortalte om sjøfolk som frøs ihjel på flåter. Han fikk konstruert og laget en overlevelsesdrakt for sjøfolk.

Når krigen var slutt hadde han fått mange kontakter. På grunn av mange skip var senket under krigen så han behovet for skip både til flyktningtransport og frakt av varer til Europa. Uten penger, men hans gode reale vesen fikk han låne til den første båten. Etter hvert ble det flere og flere på kontoret.

Harry Irgens Larsen ble hans kompanjong og medeier - derfor Gotaas - Larsen. Trygve flyttet hjem til Oslo da han ble 70 år. Han solgte rederiet og hans part var i 60-årene på 47 millioner. Han forsøkte å få noen av disse pengene hjem for å bygge kjøleskip i Norge. Det viste seg at staten ville ta 80% hvis han tok pengene hjem. Det ble skrevet en trust hvor alle pengene skulle fordeles på kirker og foreninger hvor Nelly og Trygve hadde tilhørighet. Pengene skulle komme det Norske folk til gode. Trygve Gotaas døde i 1966.

Tilknytning til Sørkedalen.

Det begynte i Maridalen hvor Trygve og en kamerat leide et rom. Interessen for naturen var sterk og de var ofte der. Etter giftemålet med Nelly leide de en hytte innenfor Svartor og var der ofte sommer og vinter. De gikk på ski helt fra byen og løypa gikk på Sørkedalselva. Den gang først i 1920-årene var ikke sidene langs elva så skogbevokst, - det var på en slik tur de fikk se Gamlestua. Gamlestua var fraflyttet ca. 15 år tidligere (her var sørkedølenes lokale fra 1908 til 1926, da ungdomslokalet overtok, det nåværende Lokalet) og nye hus på Solberg ble bygget lengre ned, der det var lettere tilgang til vann. Gamlestua var forfallen, - bare veggene var ganske bra. Gotaas oppsøkte skogsjef Lange og fikk navn på en kar i Oslo som hadde leid huset. Gotaas oppsøkte leieren og fikk overta eiendommen i 1926. Nye tak og nytt gulv ble lagt. Kjørte opp mange lass jord, trær ble plantet (alle trærne har han plantet og bar vann fra elven for å holde liv i dem). Han nedla meget arbeid og penger på stedet og mange i Sørkedalen har jobbet og tjent penger på Gamlestua. De ble begge glade i Sørkedalen. Spanderte instrumenter og uniformer på Skolekorpset og esker med bananer til barna 17. mai. De var ofte i kirken og i mange år gikk de på ski til kirken før jul og pyntet juletreet.

Gamlestua en festdag

foto: Arne Gustavsen

En glemt gammel ferdselsveg

Den gamle kirkeveg fra Sørkedalen til Haslum kirke i Middelalderen

Av konservator Fritz Holland

Hentet fra Meddelelser fra Veidirektøren - nr. 4 april 1942

Sørkedalen (Surkedalr) tilhørte i middelalderen Haslum (Hasleimr) sokn i Asker (Skogheimr) herred og prestegjeld. Denne «Bygddefjerding» i Aker hørte således engang til Bærum. Surkedalr har navn etter elva Surka (iflg O. Rygh: «Den mørke»), som ovenfor gården Åmot (navnet betyr: To elvers sammenløp) har tilløp fra to elver - Langlielva og Heggelielva. Fra Slora lengst i vest går elva til Åmot, hvorfra Surka løper rett sørover til den faller ut i Bogstadvannet ved gården Tangen (Bjarknes, senere Bjertnes). Slora = smal, fuktig flate (O. Rygh). Grasgang med kjerr som står under vann (Hans Ross). Da det er vått terreng rundt Slora, stemmer dette godt. Mellom Slora og Åmot ligger de gamle gårder Lyse og Venner (Venjar, fra dalens eldste bosetningstid). Fra Åmot sørover langs Surka: Tømte (Tympter), Grøttum (Grjotheimr, som også er meget gammel), Pinsli (Pindle, Pinslheimr), Stubberud, Solberg, Melum (Medalheimr), Ringerike, Hadeland, Årnes, Tangen (Bjarknes), Strøm og den yngste i laget Bogstad.

Nonneseter kloster i Oslo (anlagt i 1100-årene - nedlagt omkr. 1551) eide hele dalen. Kirker og klostre forsto å skaffe seg rike fiske- og jakt-distrikter rundt om i landet; i bygdene omkring Viken eide kirken år 1400 om lag halvparten av alt jordegods. Av biskop Eystein Aslaksons (d. 1407) jordebok (den røde bok) fra

1396, ser vi at Sørkedalen ligger i Bergheim herad. Akershus Lehns Jordbok av 1578 forteller at gårdene Stubberud, Ringerike mfl. i Sørkedalen hørte til Bærum. Men av en interessant rettsak i året 1613 mellom den i 1612 avskjedigede sokneprest til Aker og Slottskirken, hr magister Christofer Hjort og den beryktede Oslobisp, Nils Clasen Senning, som hadde avsatt Hjort og hans to prestebrodrer, fremgår det klart, at i året 1612 hører dalen til Oslo herad (Aker).

Den her omtalte jordebok over Akershus Lehn fra 1578 gir for øvrig en ganske pussig opplysning. Mens Aker, Asker og V. Bærum sokn dannet ett fogderi under Akershus Lehn, utgjorde Østre Bærum sokn med Sørkedalen, Rakkestad og Hobøl i Østfold samt Helgøya i Mjøsa et eget lite len under Mariakirkens Prosti i Oslo.

«Eiendomssamleren», sorenskriver Morten Lauritzen Ugla (d. 1665) på Skogmo, lånte Christian den 4. penger flere ganger, mot pant i en rekke gårder med store skoger og andre herligheter, pant som selvfølgelig aldri ble innløst, så han ved kongelige skjøter av 1649 og 1663 ble eier av hele Sørkedalen (på gården Stubberud nær) samt de veldige skogene rundt Heggelivannene og ble grunnlegger av det kjente Bogstadgodset. Morten Lauritzen, som vel var den rikeste av magnatene i Viken, ble derved eier av

praktisk talt alt gods på begge sider av vassdraget fra Stubdal i Åsa til Vækerø, samt dertil en masse gods og gårder i Aker og de nærmeste bygder. Etter ham ble svigersønnen rådmann Peder Nielsen Leuch (d. 1693) eier, og slik fortsatte det ved arv og gifte, så Bogstadgodset gikk over til medlemmer av slekten Anker, deretter av Wedel-Jarlsberg og til sist Løvenskiold, idet dog selve gården Bogstad med en del skog og noen få av de nærmest liggende gårder og plasser fra Johan Caspar Nicolaus Wedel-Jarlsberg, etter dennes død i 1914 ble overtatt av svigersønnen, godseier Westye P Egeberg. Ennå i 1888 er det kun Stubberud i Sørkedalen og Woxen, som ikke tilhører det samlede Bogstadgodset, hvis eiere da var baronene Harald og Herman Wedel-Jarlsberg. Når de rike trelastmagnatene i sin tid fikk tak i de veldige skogeiendommene, var dette bygget over ideen å selge og frakte med egne skip planker og bord, saget på egne sager, fraktet fra egne skoger - og tjene mest mulig. Og det lønnet seg.

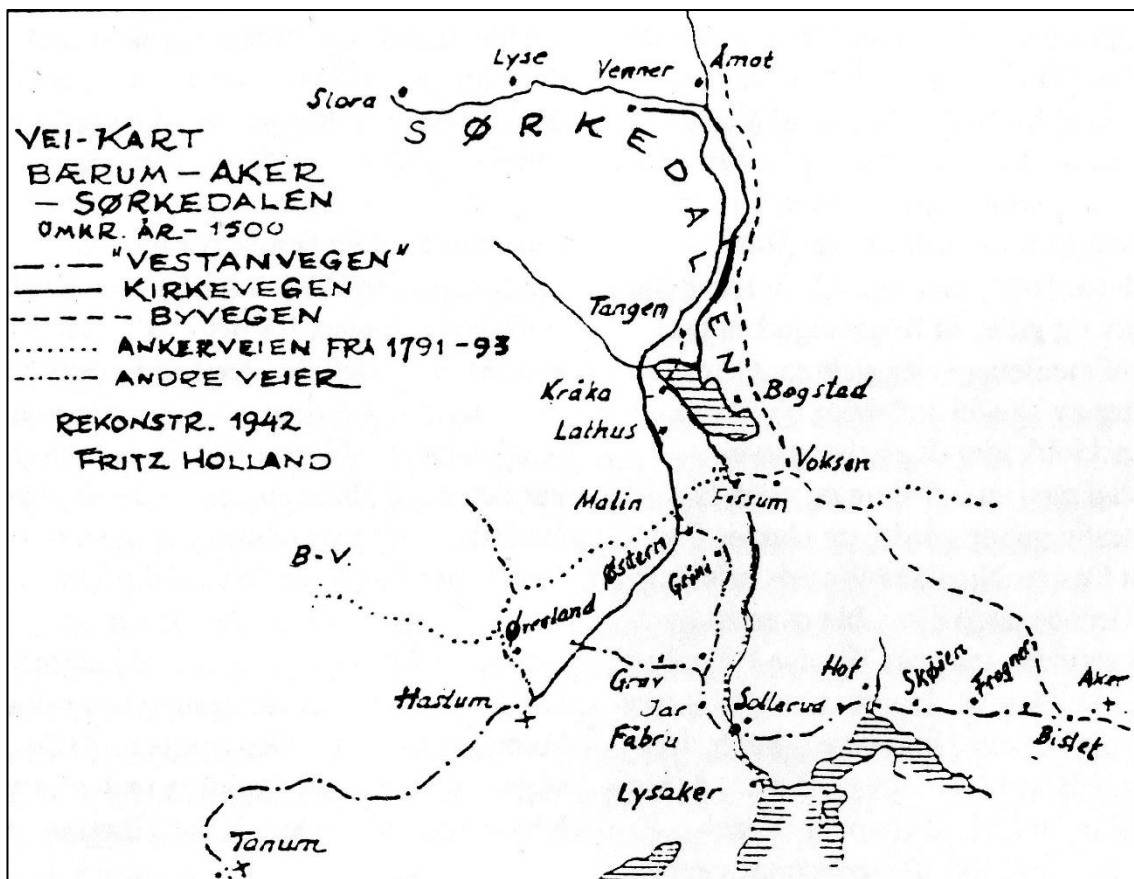
Når man seg hvor den skjønneste natur i Sørkedalen er utskjemt av kraftledninger fra Nore, er det med sorg jeg tenker på hvordan vårt herlige Nordmarka blir ødelagt av den nye Holsledningen som blir meget større og langt verre dominerende enn Norelinjen.

Da generalvegmeister Peder Anker overtok Bogstad i 1772, fantes ingen kjørbare veg dit. Han bygget derfor en egen private kjøreveg på vel « 1/2 Meil » fra den offentlige Lande-Vei» (Drammensvegen) ved Vækerø og til Bogstad, som den hele strekning gikk gjennom hans egne eiendommer, på

gården Woxen nær. Det er med en del utbedringer, den samme veg, som i dag brukes på denne strekning.

Men når det ikke fantes kjøreveg til Sørkedalen før 1772, hvordan var det så med ferdselsvegen før det året? - Hertil kan svares at det eksisterte to hovedveger og en mindre bygdeveg dit opp gjennom middelalderen (kløyveger). Den viktigste var den store almannavegen eller Byvegen fra Oslo, over Sørkedalen opp gjennom Langlivassdraget over Stubdal i Åsa, Norderhov og videre. Så var det en mindre brukt veg over åsene til Lommedal, allfarveger jeg ved senere høve skal komme tilbake til. Den tredje ferdselsvegen, som jeg skal beskrive nedenfor var Kirkevegen til Haslum kirke i Bærum.

Under gjennomgåelse av de store kartarkiver, som har flere tusen gamle karter av kulturhistorisk interesse, og er et viktig kildemateriale for studiet av vårt gamle veg-nett, fant jeg to gamle karter med svake veglinjer gjennom skogene vestfor Bogstad og Fossum, over Lathus-åsen (Fossumåsen). Ved samtidige foretatte terrengundersøkelser fantes tydelige gamle vegspor og vegrester, som stemte nøyaktig med de to karters veglinjer. Mens den forannevnte store almannavegen eller «Byvegen» har passert de gamle plassene øst for Bogstad, Skuggen og Mælum, var det naturlig at Kirkevegen må ha gått vestfor Bogstad og Tangen (Bjarknes). Der fant jeg også tydelige vegspor som stemte med kartene. Vegene førte sørover gårdene Venner, Solberg og Årnes, hvor den opptok en sideveg fra Byvegen, med vadested over Surka. Sørover passerte de

farende gården Bjarknes (Tangen) langs skråningen av Høyåsen like ved stranden, derfra over en klopp over Abortjernbekken noe høyere opp enn det nåværende utløp i Bogstadvannet. Denne bekken danner i dag grensen mellom Bærum og Aker og var i lange tider grenseskille mellom Bærums Verks skoger og Det Gotthalfske Kobberverks Cirkumferance (lovlige «trekullområde»). På Bærumsiden av bekken går det oppover skråningen av det idylliske lia, Tømmeråsen, noen hundre meter vestfor plassen Kråka, hvor vegen er vanskelig å spore og videre nedover til plassen Lathus, hvor fra den gamle vegen ligger i jevnt nesten horisontalt lende helt bort til plassen Malin, der man nå møter den gamle Ankervegen. Da terrenget nedenfor denne er oppdyrket mark, er sporene et stykke videre nedover mest utslettet, men den har ført videre hover

plassen Listua, gårdene Østern og Aas, plassene Lønnås og Topås til gården Hosle, hvorfra Kirkevegen igjen er den opprinnelige helt ned til Haslum kirke. Dette siste stykke veg vil ha dobbelt interesse som en levning også av den aller eldste Drammensveg, som jeg har kalt «Vestanvegen», der over Fåbru ved Sollerud gikk over Jar, Grav, Hosle, Haslum og vestover Tannumåsen. Inntil i fjor lå også strekningen av Kirkevegen mellom plassene Lathus og Malin som før, en typisk gammel ferdselsveg, interessant å passere, men i fjor ble det laget en ny moderne tømmerveg, som på denne strekningen nøyaktig dekker og utsletter et hvert spor av den gamle morsomme vegen ned til Haslum kirke. På vinterføre kjørtes med slede, snarveg over isen på Bogstadvannet mellom Kråka og Tangen.

Kirkevegen var også tingveg i middelalderen, når ting holdtes på kirkebakken. Ved plassen Malin har denne meget gamle kirkeveg, som må skrive seg fra den tidligste middelalder, delt seg i to, med en bygdeveg gående sørover til Grini, videre over plassen Lindeberg hvor den gamle lensmannsgården Nedre Vold ligger der i dag som før, som en høyst interessant middelalderveg. Her traff den den eld- gamle storvegen mot vest («Vestan-vegen») som igjen kom fra Oslo over Fåbru over Lysakerelva (Fod).

At den eldste veg til fylkene vestover fulgte det av meg her beskrevne løp, framgår også av at Oslo-bispen, Jens Nielsøn (1533-1600) på visitasreiser til Ringerike reiste denne veg over Fåbru ved Sollerud, Jar, forbi Nedre Vold over Grav og Hosle til Haslum (kirke) hvorfra han fortsatte videre over åsene til Burud i Lommedalen, Johnsrud, Krokskogen osv. Denne veg for han eks «2.Septembris» 1594 på visitas til Ringerike og Hadeland. På strekningen Hosle-Haslum falt således den gamle her nevnte Kirkevegen sammen med «Vestanvegen», som Oslobispen benyttet. Ved Haslum delte vegene seg. Den store almannavegen vesterut «Vestanvegen» gikk herfra over Fleskum, Tanum kirke, Skougom og Asker.

Kirkevegen er sikkert brukt meget også etter at Sørkedalen engang mellom årene 1578 og 1612 ble lagt under Aker herred. Tømmerfløtingen i elvedragene og de mange store sagbrukene skapte liv og virksomhet; likeledes anla Peder Anker, etter at han overtok Fossum i 1775,

masovn og stangjerns hammer og bygget i 1791-93 Ankervegen mellom sine eiendommer Bærums Verk og Fossum, senere forlenget til Maridalen. Hans mange husmenn, formenn og mestere bodde på plassene under Fossum: Os, Strømstad, Kråka, Lathus, Labben, Deelihuus, Ilen, Malin, Solvegg, Bakken og Colletthaugen. Det fredede stille liv oppe i skogene i Sørkedalen ble i 1600-årene avløst av planke- og malmkjøring langs vintervegene, tømmerfløting og et blomstrende liv og virke, der hvor før alt lå stille idyllisk fred og alle virksomhet først og fremst var beregnet på å skaffe mengdevis av abbor og ørret, orre og tiur, som det den gang var en overflødighet av her oppe, til kirkens menn og kvinner. Ikke minst de siste, nonnene i St. Maria Nonnekloster i Oslo.

Under terrengundersøkelser der oppe i 1938 traff jeg på Osbakken den 79 år gamle husmann Kristen Hansen Ilen, fra plassen Ilen vestafor Lathusåsen. Han hadde sett og gått den her beskrevne gamle Kirkevegen over Abbotjernbekken til gården Tangen. Denne fjellveg var jo bare en brøkdell av den lange omvegen over Bogstad fra hans hjem. Han sa at den gamle vegen lenge var den eneste vegforbindelse på de kanter, men ikke meget brukt i hans tid.

Slike historiske vegminner burde ikke utslettes, men bevares som turveger for det gående publikum.

REFERAT FRA ÅRSMØTET 17. FEBRUAR 1998.

Det var om lag 35 tilstede.

1. Valg av dirigent og to til å undertegne protokollen.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Jan M. Fredriksen ble valgt til møteleder. Fredriksen ga laget en original knortemøteklubb som han benyttet til å lede årsmøtet.

Berit Venner og Gundbjørn Flatin ble valgt til å signere møtereferatet.

2. Årsberetning.

Årsmeldingen var tatt inn i «På Stubben» nr. 1 - 1998, og den ble gjennomgått avsnitt for avsnitt uten opplesning.

I avsnittet «Annen virksomhet» foreslo Mads Almaas å stryke setningen «Dette er foreløpig avslått ved veikontoret» da det er Statens vegvesen i Oslo som er rette mottaker av henvendelsen. Søknaden vil derfor bli sendt dit. Almaas opplyste også at Norsk vegmuseum har vist interesse for å registrere veifar i Sørkedalen.

Formannen kunne opplyse at pr. 31.12 1997 hadde laget 247 ordinære medlemmer og 10 støttemedlemmer. Årsmøtet ba om at opplysninger om medlemsmassen blir tatt med i fremtidige årsberetninger.

Med disse merknader ble årsberetningen godkjent.

3. Regnskap

Etter at regnskapet var sendt medlemmene i «På Stubben» nr. 1 - 1998, var det revidert og godkjent av revisorene. Årsmøtet godkjente regnskapet.

4. Innkomne forslag.

Det var ikke mottatt noen saker som skulle opp på årsmøtet.

5. Budsjett.

Styret foreslo at medlemskontingenten for ordinære medlemmer skal være kr 100 pr. år og minst kr 300 for støttemedlemmer. Styrets forslag til budsjett (vedlegg 1) ble vedtatt.

6. Valg.

Valget ble gjennomført i henhold til valgkomiteens forslag (vedlegg 2). Av de som sto på valg, var det bare varamedlem Alf Holter som ikke tok gjenvalg. Han ble hjertelig takket for erkjent innsats i lagets første periode. Han forsikret møtet om at han fremdeles vil være innstilt på å gjøre en innsats for historielaget.

Som nytt varamedlem etter Alf Holter, ble Thorleif Bakk valgt.

Styret foreslo gjenvalg av valgkomiteen, som alle ble gjenvalgt (se side 2).

Annet.

Etter årsmøtet ble det til kaffen servert fastelavnsboller og Astrid L Dalins hjemmebakte hveteboller.

Trygve Christensen redegjorde for vårens møteprogram. Han viste også lysbilder hvor han hadde gått opp veifaret Skuggen - Ringerike - Solberg - Stubberud - Kirken - Øvre Lyse.

Arild Holland redegjorde om den gamle kirkeveien til Haslum og overrakte en artikkel om denne som faren hans hadde skrevet i 1942. (Denne er tatt med i dette nummer - se side 10 - 13).

Vedlegg 1 Styrets budsjettforslag for 1998

Utgifter:

Trykking av «På Stubben» (3 nr)	kr. 12.000	
Forsendelse «På Stubben»	- 5.000	
Lokalleie	- 2.500	
Porto/telefon	- 1.500	
Kontingenter/abb	- 900	
Servering på møter	- 1.000	
Gebyrer	- 80	
Diverse	- 2.000	kr. 24.980

Inntekter:

Kontingent	kr. 25.000	
Beholdning fra 1997	- 15.650	kr. 40.650

Balanse: **kr. 15.670**

Vedlegg 2 valgkomiteens innstilling:

Følgende var på valg:

Av styret (for 2 år): Astrid Langballe Dalin, Steinar Hoffart, Rolf Mellem - alle stiller til gjenvalg.

Varamedlemmer til styret (for 1 år): Jørn Inge Grøttum, Alf Holter (stiller ikke til gjenvalg), valgkomiteens forslag: Thorleif Bakk

Revisorer (for 1 år): Solveig Rogstad, Anne-Grethe Hansen, Bjørg Olsen (vararevisor) - alle stiller til gjenvalg

Valgkomiteen (for 1 år): Anne Grethe Hansen, Ann Mari Gulbrandsen, Berit Grøttum - styret innstiller på gjenvalg

Berit Venner/s

Gundbjørn Flatin/s

VÅRPROGRAM 1998

Onsdag 13. mai kl 1900 møtes vi på **Bogstad** der museumsleder Else Espeland og jordbruksforvalter Inge G. Kristoffersen viser oss driftsbygningene (ikke hovedbygningen) og gårdens nærmeste omgivelser, som stabburet, ishuset, smia, maskinlåven og kanskje restene etter Bogstadkverna. Om tida rekker til, går vi oppom Jegersborgdammen.

«Startkontingent»: 10-15 kroner. Ta med kveldskaffen!

Søndag 7. juni fellesarrangement med Sørkedalen menighetsråd
Vi møtes til gudstjeneste i kirken kl. 10.00

Orientering om Gotaas fondet og Trygve Gotaas

Omvisning i kirken.

Sørkedalen Brass spiller

Kirkekaffe

Onsdag 10. juni nordmarkstur - med buss

Avreise fra parkeringsplassen ved Åmotsbrua kl. 18.00 (presis).

Til **Hakkloa** for å se på Fløtermuseet, vertskap er Erling Olaf Holø og Rune Larsbråten i Nordmarkens Vel. Vi håper, om været tillater, å kunne ta kveldskaffen ved Sandungsdammen. Hjemturen går trolig rundt Sandungen og Langlia.

Ta med drikke og mat etter behov.

Påmelding innen 3. juni 1998 til Trygve Christensen 22 14 71 38

eller Steinar Hoffart 22 49 46 58

Pris 100 kr pr. hode, barn under 12 år halv pris.

Alle er velkommen til arrangementene!!!